

DZIENNIK WARSZAWSKI

Prenumerata miejscowa:
bez odosłania:
Na rok . . . 9 rsr.
„ 6 miesięcy . . 4 50 k.
„ 3 miesiące . . 2 25 k.
„ 1 miesiąc . . 75 k.
Za odosłanie dopłaca się
5 kop. miesięcznie.

Prenumerata zamiejscowa:
z odosłanką pocztą:
Na rok . . . 12 rsr.
„ 6 miesięcy . . 6 „
„ 3 miesiące . . 3 „
„ 1 miesiąc . . 1 „

Prenumerata przyjmuje się: w Warszawie, w głównym kantorze Redakcji przy ulicy Miodowej Nr. 487 i w innych jej kantorach miejskich: — w St. Petersburgu, w księgarni A. T. Bazunowa na Newskim Prospekcie w domu Olchimowej; w Moskwie, w księgarni J. S. Solowiewa.

ROK JEDENASTY.

Za ogłoszenia pobiera się: za jeden raz sześć kopiejek od wiersza druku lub jego mi-
sca, za dwa razy, dziewięć kopiejek, za trzy razy, dwanaście kopiejek i t. d. —
Oddzielne numery sprzedają się po 5 kopiejek.

WYCHODZI CODZIENNIE, PRÓCZ DNI NIEDZIELNYCH I ŚWIĄTECZNYCH.

Kalendarz prawosławny.

W sobotę, 9 (21) lutego, — św. Nikifora i Mar. mucz.
W niedzielę, 10 (22) lutego, — św. Charlampia mucz.
W poniedziałek, 11 (23) lutego, — św. Własia mucz.

Słońce wsch. o godz. 7 min. 8; zach. o godz. 5 min. 20.

Sporetrzenia meteorologiczne

dostarczane przez obserwatorium warszawskie.

Dnia 7 (19) Lutego 1874 roku.

	Ośnienie po- wierzchni spro- wadzone do 0°	Temper. pow. podług Celsju- sa.	Wilgoć %	Kierunek wiatru.
g. 7	745.4	+ 1.4	98	spokojnie
1	748.1	+ 3.9	98	spokojnie
9	751.5	+ 1.7	98	spokojnie

Kalendarz rzymsko-katolicki.

W sobotę, 9 (21) lutego, — św. Eleonory panny.
W niedzielę, 10 (22) lutego, — Kat. św. Piotra.
W poniedziałek, 11 (23) lutego, — św. Romany panny.

Wysokość wody na Wiśle stóp 5 cali 0.

* Szlachta Besarabska, Chersońska i Samarska, po-
budzana uczuciami wdzięczności bez granic z powodu
Najwyższego reskryptu do Ministra Oświecenia Publi-
cznego, w którym wyłuszczone jest Najwyższe wola
Jego Cesarzkiej Mości o przyjęciu przez szlachtę udziału
w sprawie oświaty ludowej, najpoddaniej złożyła
Najjaśniejszemu Panu następujące adreśy:

Besarabska.

Najjaśniejszy Monarcho,
Najmiłosiwszy Panie!

Wielkie reformy Waszej Cesarzkiej Mości: wło-
ścińska, ziemna, sądowa, wojskowa — zajmą najwa-
żniejsze strony historii państwa, stanowiąc dla
wszystkich przyszłych pokoleń żywy przykład ojcow-
skiej troskliwości Monarchy o pomyślność Swego ludu.
Obecnie Wasza Cesarzka Mość zwróciła łaskawą u-
wagę na oświatę ludu, aby ten mógł iść z przeświad-
czaniem i bez zachwiania się po drodze, nakreślonej
przed mądrymi wskazówkami Waszej Cesarzkiej Mości.

Znaczące słowa Najwyższego reskryptu wydane
do Ministra Oświecenia Publicznego: „Powołuję wiera-
nie Ma szlachtę do stania, na straży szkoły ludowej” —
głęboko odbiły się w sercach szlachty Besarabskiej,
przejętej najczystsza wdzięcznością dla Waszej Cesar-
skiej Mości za Najjaśniejsze w niej zaufanie w sprawie
tak wielkiej i świętej, jak oświata ludu.

Obiecana tem zaufaniem i będąc przeświadczo-
na o konieczności oświecenia ludu w duchu religii i mo-
ralności, szlachta gubernji Besarabskiej ośmieliła się zło-
żyć do Tronu Twego, Najjaśniejszy Panie, przyrzecze-
nie pozostawania czujnym stróżem szkoły ludowej, przy-
czyniania się wszelkimi zaletami do niej środkami
do jej rozwoju, na sławę Waszego panowania, na ko-
rzyść i pomyślność przywiązane bez granic do Was
ludu.

Chersońska.

Wasza Cesarzka Mości
Najmiłosiwszy Panie!

Szlachta gubernji Chersońskiej uszczęśliwiona Mo-
narszem słowem Waszym, powołującą ją do udziału
w sprawie oświaty ludu, składa do stóp Waszej Cesar-
skiej Mości uczucia przywiązania bez granic i wdzię-
czności, z głębi serca ruskiego.

Samarska.

Wasza Cesarzka Mości
Najmiłosiwszy Panie!

Szlachta gubernji Samarskiej, wysłuchawszy z u-
wielbieniem wyrażonych w reskrypcie do Ministra
Oświecenia Publicznego świętych słów, ktorými Wasza
Cesarzka Mość raczyła powołać ją do nowej działal-
ności, spieszy złożyć do stóp Twych, Najmiłosiwszy
Panie, swoje wiernopoddane zapewnienie o szczer-
nym i głębokim pragnieniu usprawiedliwienia oka-
zanego jej wysokiego zaufania. Szlachta gubernji Sa-
marskiej stanowczo jest przekonana, że w gronie swem
znajdzie ludzi, którzy poświęcą wszystkie swe siły, aby
nadać szkole ludowej takie znaczenie, jakie wskazane
jest tej ostatniej przez mądrość Waszej Cesarzkiej
Mości.

Po odczytaniu tych adresów, Najjaśniejszy Pan ra-
czył Najwyżej rozkazać: podziękować szlachcie Besa-
rabskiej, Chersońskiej i Samarskiej za wyrażone przez
nie uczucia.

DZIAŁ URZĘDOWY.

Najwyższy Ukaz do Senatu Rządzącego.

Ustanowiony przez rozkaz Nasz, z 18 grudnia 1858
roku, Komitet Kolei Żelaznych, uznaliśmy obecnie za
właściwe zwinąć: sprawy, podlegające, na zasadzie art.
28 dodatku do art. 1453 t. I z. 6. Praw Org. Min.
Drog Komunikacji, rozkazujemy Ministrowi Drog Ko-
munikacji wnieść drogą ogólnie ustanowioną do roz-
strzygnięcia Komitetu Ministrów.

Senat Rządzący nie zaniedba wydać właściwych w
tym przedmiocie rozporządzeń.

Na oryginalne Własną Jego Cesarzkiej Mości ręką
podpisano:
„ALEXANDER.”

W St. Petersburgu,
29 stycznia 1874 roku.

* Najjaśniejszy Pan, w skutku najpoddaniejszego
przedstawienia Ministra Drog Komunikacji, 3 stycznia
r. b., Najwyżej zatwierdził rządy *Ustawę o czasowej In-
spekcji robot pogłębiających wejścia do morza Azowskiego przez
cieśninę Kerck-Jenikolską i wykaz rozchodów na utrzy-
manie tej inspekcji.*

* Przez Najwyższe rozkazy w wydziale Wojny, w St. Peters-
burgu:

1) 2 lutego r. b., awansowany został, dowódca 6
parku artylerji 2-jej parkowej brygady artylerji, podpułkownik
baron von Kleist — na pułkownika, z uwolnieniem, z po-
wodu słabości zdrowia, ze służby, z mundurem i całkowitą eme-
ryturą; przetranslokowany został, podporucznik 12
Astrachańskiego pułku grenadierów imienia Jego Cesarzkiej Wy-
sokości Następcy Tronu Cesarzawicy *Moczułski* — do 11. Fana-
goryjskiego pułku grenadierów imienia jenerałissimusa księcia *Su-
worowa*.

2) 3 lutego r. b., awansowani zostali: za od-
znaczenie się w służbie: kapitan 17 batalionu strzel-
ców *Adamowicz* — na majora do 4 batalionu strzelców; pod-
chorąży junek 2 batalionu strzelców imienia jenerał-feldmarszał-
ka księcia Barjatyńskiego *Sokolow* — po ukończeniu szkoły jun-
ków 2-jej kategorii, na chorążego; uwolniony zo-
stał ze służby, z powodu interesów familij-
nych, podporucznik 29 Czerniowski pułku piechoty imie-
nia jenerał-feldmarszałka hrabiego Dybicza *Zabalkański* *Swien-
tiski* — w stopniu porucznika.

* Przez Najwyższy rozkaz w wydziale Wojny o urzędnikach
cywilnych, 3 lutego r. b., w St. Petersburgu, awansowani
zostali: pomocnik starszego adjutanta Nowogorodziejskich miej-
scowych parków artylerji, radca honorowy *Sekajdyczow* — na a-
sesora kolegijskiego, od 20 października 1873 r.; u-
rzędnik artylerji 2 parkowej brygady artylerji, sekretarz ko-
legialny *Spiridonow* — na radcę honorowego, od 1
listopada 1873 roku; urzędnik artylerji Nowogorodziejskich miej-
scowych parków artylerji, rejestrator kolegijski *Kostrycyn* — na
sekretarza gubernjalnego, od 16 listopada 1873 r.;
zatwierdzony został w randze sekretarza kole-
gijskiego, recepcyjusz Kieleckiego szpitala wojskowego *Laup-
man* — od 28 grudnia 1873 r.

* Przez rozkaz w wydziale Ministerstwa Spraw Wewnętrz-
nych, 2 lutego r. b., przyjęci zostali do służby: le-
karz *Cwirko-Gadycki* — na lekarza nadetatowego Kieleckiej 1z-
by Skarbowej (od 30 listopada 1873 r.); rejestrator kolegijski
Leonow — na urzędnika kancelaryjnego czasowej Kancelarii do
spraw włościańskich gubernji Królestwa Polskiego (od 27 sty-
cznia 1874 r.); przetranslokowani zostali: komi-
sarze do spraw włościańskich powiatów: Lipnowskiego, w gubern-
ji Płockiej, asesor kolegijski *Popow* i Tomaszewskiego, w gubern-
ji Lubelskiej, radca honorowy *Żelazowski* — jeden na miej-
sce drugiego (od 26 stycznia 1874 roku).

* Rada Miejska Warszawska Dobroczynności Publicznej.
S. p. Józef Zacharkiewicz b. Członek Warszawskiego Departamen-
tów Rządzącego Senatu, testamentem z dnia 8 (20) grudnia 1848
r., zapisał procent od kapitału rs. 5,400, „hypotecznie zabezpie-
czonego na nieruchomości w Warszawie pod № 1778a, na na-
gródę co rok po sobie kolejną idącą dla kucharki i lokai chrze-
ścian, za długotrwale nieprzerwaną i nienaganną ich służbę w je-
dnych państwach, pana lub pani, stale zamieszkałych w Warszawie.”

W porządku wskazanym przez S. p. Testatora, w roku bie-
żącym, kolej na otrzymanie nagród przypada na kucharki,
przyznaniem i udzielaniem będą trzy nagrody, a mianowicie: a) pierwsza nagroda w ilości rs. 150, dla kucharki która przez lat 20 służyła bez przerwy i nienagannie u jednych państwa, pana lub pani, albo też u ich zstępnych w prostej linii; b) druga nagroda rs. 75, dla kucharki za lat 15 takież służby; c) trzecia nagroda rs. 45, dla kucharki za lat 10 takież służby. Zgodnie z ośnową zapisu do ubiegania się o nagrody mają prawo, nie tylko te, które wyłącznie poświęcają się samym obowiązkom kucharki, ale także i takie, które służą do wszystkiego (jak nazywają w domach nie żonowanych) obok obowiązków kucharki pełnią i inne naprzykład młodzież. Ubiegające się o powyższe nagrody, obowiązane są, przy podaniu do Rady Miejskiej Warszawskiej Dobroczynności Publicznej napisane na papierze stem-
powym właściwej ceny, złożyć następujące dowody: a) metrykę urodzenia i chrztu; b) książeczkę legitymacyjną; c) świadectwo pana albo pani poświadczające za rzetelność przez Komisarza poli-
cji właściwego cyrkulu o służbie tak spędzonych przez kandy-
datkę w nieprzerwanej u nich służbie, i o prowadzeniu się; d) książeczkę służbową; e) świadectwo policyjne ze państwa, pana lub pani u których służyła kandydatka są stałymi właścicielami miasta Warszawy. Termin ostateczny do składania prośb wraz z dowodami, naznacza się na dzień 17 lutego (1 marca) r. b.,

po upływie którego, przyjmowanie prośb ustaje, przyznanie zaś
nagród nastąpi w dniu 7 (19) marca r. b.

DZIAŁ WEWNĘTRZNY.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

* Dnia 25 stycznia (6 lutego), gubernator kielecki
otworzył czynności kieleckiego Towarzystwa dobroczy-
ności. Na zebraniu ogólnem wybrano, do kierowania
czynnościami tego Towarzystwa, na członków komite-
tu gospodarczego, następujące osoby: biskupa miejscow-
ego, gubernatora, zarządzającego izbą skarbową, kan-
toników Cwiklińskiego i Brudzińskiego, kupców: Hü-
nigmana, Krana, Łuczniakowa, Możdżńskiego i Strzel-
bińskiego, patrona przy trybunale Krzyszkowskiego i
sędziego sądu poprawczego Redicha.

Ponieważ z powodu licznych zatrudnień, biskup wy-
mówił się od przydziału w Towarzystwie, przeło-
 gubernator podjął się na początek starań około orga-
nizowania interesów dobroczynności. Obowiązki kasjer-
a powierzone zostały obywatelowi m. Kiele Leonowi
Możdżenskiemu; na pierwszym zaś posiedzeniu, mia-
sto podzielone zostało na 9 cyrkulów, z powierzeniem
każdego z nich opiece jednego z członków komite-
tu gospodarczego; opiekunom tym dozwolono przybrać,
z pomiędzy młodszych członków Towarzystwa, pomo-
cników mających dowiadywać się o potrzebach ubo-
ższej ludności. Na temże posiedzeniu członkowie wnie-
śli do kasy Towarzystwa 143 rs. 50 kop. Liczba
członków wynosi obecnie przeszło sto. (*Dzien. gub. Kiel.*)

* **M. Krasnystaw.** — Miasto powiatowe Krasnystaw,
w gubernji lubelskiej, położone jest na południe od
Lublina, w odległości 49 1/4 wiorst od tego ostatniego
miasta, z którym połączone jest traktem bitym, idącym
z Lublina do Galicji austriackiej. Po lewej stronie
Krasnystawa płynie rzeka Wieprz, która począwszy od
tego punktu staje się spławną; z prawej zaś strony
miasta znajdują się góry dość wysokie. Założenie Kra-
snystawa przypisywane jest Kazimierzowi Wielkiemu,
który zachwycony uroczą miejscowością, zbudował ko-
ło wsi Szczekarkowa zamek obronny. Miejscowość tę
już wówczas zaczęto nazywać „Krasnym-stawem.” Król
Władysław Jagiełło wyniósł tę wieś, w roku 1394, do
stopnia miasta. Król ten miał wielkie w Krasnymsta-
wie upodobanie; w roku 1426, na polowaniu w puszc-
zy Białowieskiej, złamałszy nogę, król kazał się za-
wieźć do Krasnostawu, gdzie zabawił aż do chwili od-
zyskania zdrowia. Za Kazimierza IV, w 1490 roku,
przeniesiona była z Hrubieszowa do Krasnostawu sto-
lica biskupa chełmskiego (poprzednio biskupa tu-
kowskiego obrządku łacińskiego), gdzie pozostawała
do czasu zwinienia tej diecezji i utworzenia diecezji lu-
belskiej, z kościołem katedralnym w Lublinie (w 1790
roku). Za panowania Zygmunta I, w 1518 roku, Kra-
snostaw stał się miejscem składu soli, od której miasto
pobierało opłatę. Pożar w 1524 roku zniszczył wszy-
stkie przywileje miejskie, które Zygmunt I wznowił w
tymże roku. W 1542 roku, mieszczanie tutejsi obrząd-
ku wschodniego uzyskali upoważnienie do wzniesienia
cerkwy prawosławnej murowanej pod wezwaniem św.
Trójcy, w pobliżu zamku, na lewym brzegu Wieprza,
lecz po tej świątyni nie ma teraz ani śladu. Za Stefana
Batorego, w 1578 roku, wzbudził się zrydek
osiedlać się w mieście i pozwolono im mieszkać tyl-
ko na przedmieściach. W owym czasie Krasnystaw
należał do rzędu najpiękniejszych miast kraju tu-
tejszego; miał on ludność dość znaczną i domy
po większej części murowane. W 1588 roku trzy-
mano w zamku Krasnystawskim, wziętego do nie-
woli pod Byczyną, przez hetmata Zamojskiego, pre-
tendenta do korony po Stefanie Batorym, arekšię-
cia austriackiego Maksymiljana, pod strażą wojewody
Marka Sobieskiego; zabawiwszy w niewoli cały rok,
zrzekł się on tronu polskiego i wypuszczony został
na wolność. Dla poparcia rozwoju handlu, Zygmunt
III nadał miastu w 1611 roku przywilej, na mocy któ-
rego kupcy udający się z Podola i Wołynia na Dubno,
Chełm i Hrubieszów, obowiązani byli zatrzymywać się
w Krasnymstawie na cztery dni. Wojny szwedzkie,
które rozżyły się w tymże wieku, doprowadziły Kra-

snystaw do upadku; mury miasta rozsypały się w gru-
zy i zamek, który odznaczał się piękną architekturą,
przyszedł do zupełnego upadku.

Obecnie Krasnystaw posiada dwie świątynie para-
fjalne murowane: grecko-unicką pod wezwaniem św.
Trójcy, przebudowaną z skasowanego kościoła po-au-
gustjańskiego, oddanego w 1869 roku pod zawiadywa-
nie dochowienstwa unickiego, *) i kościół rzymsko-ka-
tolicki. Ten ostatni wzniesiony został w 1695 roku dla
jezuitów, po skasowaniu zaś tego zakonu, przeniesiona
była do niego katedra diecezjalna z kościoła drewnia-
nego, nie istniejącego już na teraz nareszcie, po prze-
niesieniu stolicy biskupiej do Lublina, kościół ten stał
się parafjalnym. Liczba domów w mieście wynosi 64
murowanych i 120 drewnianych, na czterech zaś
przedmieściach: Krakowskim, Zakręciu, Zastawie i Lu-
bankach domów 484, —razem 668 domów; gmachów
rządowych 7, miejskich 6, w których mieszczą się wła-
dze rządowe i konsystujące w mieście wojska; sklepów
za świadectwami 2-jej gildji 5 i prowadzących drobny
handel 14, synagoga 1 i dom modlitwy dla żydów 1.
Ludność stała w Krasnostawie wynosi 4,300 chrze-
ścjan i 630 żydów, —razem 4,930 mieszkańców obojga
płci. Szkół elementarnych w mieście i na przedmie-
ściach 5, w których uczy się 100 chłopców i 80 dzie-
wcząt. Z zakładów dobroczynnych miasto posiada szpi-
tal powiatowy św. Franciszka, dom schronienia dla
starców i dom przytulki dla wdów; zakłady te zosta-
ją pod zawiadywaniem miejscowej rady powiatowej do-
broczynności publicznej. Na rok 1873 dochody m.
Krasnostawu obliczone były na 6,348 rs. 12 1/2 kop.;
kapitał zapasowy, lokowany w Banku Polskim, wyno-
si 19,605 rs. (*Dzien. gub. Lub.*)

HANS VON BÜLOW.

(RYS BIOGRAFICZNY)

Hans von Bülow, jeden z najpierwszych żyjących
fortepianistów, znakomity przewodnik orkiestry, muzy-
czny pedagog i literat, urodził się w 1830 roku w
Dreźnie. Od najmłodszych lat Bülow, zachęcony przez
Henryka Litofla, poświęcił się muzyce. Pracował w
technice fortepianowej u Fryderyka Wieck w Dreźnie,
ukończył zaś swe studia pod kierunkiem znakomitego
Franciszka Liszta, teorii i kontrapunkt studiował pod
przewodnictwem M. Elerweina w Dreźnie i Moritza
Hauptmanna w Lipsku; tamże w 1848 r. B. uczęszczał
na fakultet prawny; w roku 1849—50 spotykamy go
jako felietonistę berlińskiego pisma *Abendpost*. Odtąd
Bülow dał się poznać jako stanowczy i zapalony adept
nowej niemieckiej szkoły wagnerowsko-lisztowskiej.
W latach 1850 i 1851, Bülow przebywał w Zurichu
u Wagnera, który wtajemniczył go w sztukę dyrygo-
wania orkiestrą i wskazał mu zawód, w którym Bülow
później tak wysoko stanął. Pełnił on przez jakiś
czas obowiązki dyrektora opery w Zurichu i w St. Gal-
len, poczem udał się w 1851 r. do Weimaru, gdzie u
mieszkałego tam podówczas Liszta dokończył swych
fortepianowych studiów. Około tegoż czasu spotyka-
my artykuły jego w berlińskim muzycznym piśmie
„Neue Zeitschrift für Musik,” które głębokością myśli i
świetnym stylem, niesłychanie zajęły cały świat, nie tylko
muzykalny ale i literacki. Od roku 1853—55 datują
się większe podróże B. jako koncertanta. W Wiedniu,
Pesce, Dreźnie, Bremie, Hamburgu, Berlinie, zgoda
wszędzie, gdzie się dał słyszeć, Bülow budził zachwyt
w słuchaczach swą grą mistrzowską. W r. 1855 Bülow
został powołany przez słynnego teoretyka B. Marza
w Bremie na posadę pierwszego profesora konserwa-
torjum. Na posadzie tej jako ós przewodził rzeczonyj
instytucji, pozostawał Bülow aż do 1864 r. Później
tym czasem (1859) przypada jego małżeństwo z córką
Liszta (Kozyma). W 1858 r. Bülow został mianowany
nadwornym królewsko-pruskim pianistą a w następ-
nych latach kawalerem i komandorem sześciu różnych
orderów. W 1863 r. uniwersytet w Jenie nadał mu dy-
plom honorowy doktora filozofji.

Pomimo większych późniejszych podróży po Ho-
landji, Belgii, Francji, Rosji (1864), Anglii i t. d., Bu-
low poświęcił się w tymże wieku, doprowadził Kra-

*) Liczba parafjan należących do świątyni unickiej wynosi 95.

low z niezmordowaną siłą dalej pracował jako literat, organizator wielkich zbiorowych muzycznych festynów i kompozytor (Nirwana op. 20; muzyka do Szekspira: „Juliusz Cezar”, ballada orkiestralna „Przekleństwo Spiewaka” i t. d. i. t. d.) Największą jednakże działalność i sławę Bülowa datuje od epoki pobytu jego w Monachjum (1864), dokąd powołany był przez swego króla Ludwika II i gdzie jednocześnie był dyrektorem opery i konserwatorium. Dość przypomnieć, że w tym to czasie uorganizowane zostały owe „wzory przedstawienia” (Muster-Vorstellungen) wagnerowskich oper, szczególnie opery „Tristan i Izolda” tego kompozytora, którą przez długi czas miano za niewykonalną. Bülow dyrygował nią na pamięć tak subtelnie, jak jeszcze żaden z dyrektorów nie był w stanie uczynić, nawet patrząc na partyturę. W 1868 r. Bülow pierwszy raz wystawił „Meistersingerów”. Lecz nadwężone zdrowie pośród takich zajęć i ciężkie zmartwienie i troski rodzinne, zniechęliły go wrzec się wszystkich zaszczytów i opuścić Monachjum, pomimo głośnego w swoim czasie listu swego królewskiego przyjaciela Ludwika II. Bülow stanowczo opuścił Monachjum udając się do Florencji, gdzie jako pionier i krzewiciel muzyki klasycznej, niesłychanie oddał jej usługi. „Chcę pojąć znaczenie tego wielkiego muzyka”, mówi Mendel w swoim *Conversat.-Lexikon der Musik*, „trebaby go najprzód ocenić jako prawdziwie fenomenalne zjawisko w grze fortepianowej i w dyrykcji orkiestrowej. Pamięć Bülowa nie znalazła dotychczas współzawodnika. Bülow jest panem i mistrzem wszelkich możliwych trudności technicznych i przedstawicielem jak najdrobniejszych stylów i kierunków, które z taką głębokością i analizą oddaje; w każdym i w tym kierunku jest on niemal niedosięgnięty. Jego koncertowe programy przedstawiają bogactwo uniwersalnego kierunku i spótykamy się w nich z klasycznymi imionami: Scarlatti, Bacha, Mozarta i Beethovena, jak i z najnowszymi szkoły romantycznej: Mendelsohna, Chopina, Schumanna, Liszta. W najwięcej skomplikowanych dziełach, zawsze widnieć duch przenikliwy Bülowa i przy największej właściwej mu, rzec można szalonej technice, nie ginie nawet najsłabszy odcień.

Z INNYCH GUBERNJI.

* Najjaśniejszy Pan Najwyżej zezwolił raczyć na otwarcie podpisów na **wzniesienie pomnika** generał-lejtnantowi wojsk dońskich Baklanowowi.

Wszelkie ofiary na wzniesienie tego pomnika, mają być posyłane do zarządu głównego wojsk nieregularnych.

* **Parada z rozprowadzaniem wart** z pułku preobrażńskiego lejbgwardji, która odbyła się 3 (15) b. m., o godzinie 1-ej po południu, w manewr Michałowski, odznaczała się nadzwyczajną liczną obecnością oficerów wszelkiego rodzaju broni, którzy zgromadzili się dla przedstawienia się cesarzowi austriackiemu. Najjaśniejszy cesarz Franciszek-Józef był w mundurze jeneralskim ruskim i przy wstępie orderu św. Andrzeja Pierwszego wzwania. Na paradzie obecni byli także książę Walji, w zwykłym mundurze czerwonym, i książę Edyński, w mundurze pułku jamburgskiego huzarów. W orszaku cesarza austriackiego znajdowali się: prezes rady ministrów hrabia Andrassy i naczelnik kawalerji jenerał Bellegarde, oba w mundurach huzarskich. Hrabia Andrassy zwracał na siebie szczególną uwagę wszystkich obecnych, i po odjeździe najdosłowniejzych gości, naokoło pierwszego ministra austro-węgierskiego utworzyło się znaczne kółko ciekawych. Na paradzie znajdowali się także wszyscy prawie obecni w Petersburgu korespondenci dzienników angielskich, i dzięki względem okazanym im ze strony wyższych władz wojskowych, wyrysowane zostały formy pułków, które brały udział w paradzie. Niektórzy korespondenci pozostawali w manewr po drugiej godzinie i rysowali konie konwoju Jego Cesarskiej Mości, które brały udział w ewolucjach.

* Dnia 27 stycznia (8 lutego), w sali konferencji akademii medyko-chirurgicznej w Petersburgu, w obecności ministra wojny, licznych jenerałów, inspektora głównego wojskowo-lekarskiego, naczelnika akademii, profesorów, studentów i słuchaczy kursu żeńskiego w tejże akademii, odbył się **akt uroczysty doroczny**. Uroczystość rozpoczęła się od hymnu narodowego, po wykonaniu którego przez kapelę wojskową, wstąpił na katedrę profesor Eichwald i odczytał napisaną na tę uroczystość mowę w kwestji wielce interesującej — o stosunku naszej publiczności do lekarzy. Publiczność nasza, zdaniem mówcy, ma o lekarzach bardzo sprężyste pojęcia: jedna jej część uważa lekarza jako przyjaciela domu, zwierza się przed nim z największymi swymi tajemnicami, podczas gdy druga część spogląda na lekarza jako na ludzi złych, wyzyskujących medycynę dla swoich celów materialnych. Mówca tłumaczy te sprężne pomiędzy sobą poglądy społeczeństwa na lekarzy, rozwojem historycznym korporacji lekarzy.

Zwracając się w końcu swej mowy do młodych lekarzy, opuszczających akademię, mówca napomina ich, ażeby strzegli się dążności charakteru wyłącznie materialnego i wskazuje im sławę wiedzy i doświadczenia, jako cel, do którego powinni oni dążyć. Przy tej sposobności mówca wspomina o pożytku, jaki młodzi lekarze mogą przynieść publiczności za pomocą rozprawiania wśród niej wiadomości higienicznych i budzenia w niej zaufania do medycyny, jako nauki. Mowa profesora Eichwalda powitana została głośnie oklaskami.

Po mowie profesora Eichwalda, sekretarz naukowy rady akademickiej, profesor Landzert, odczytał sprawozdanie ze stanu i działalności akademii medyko-chirurgicznej za 1873 rok. Ze sprawozdania tego przytaczamy następujące ciekawe dane:

Akademia medyko-chirurgiczna przekształcona została w 1800 roku z instytucji szpitalnych naukowo-lekarskich, założonych w 1715 roku przez Piotra Wielkiego, jednocześnie z szpitalami wojskowymi dla marynarki i dla wojsk lądowych. W ciągu 73 lat swego istnienia, akademja wykształciła 3,759 lekarzy, 747 weterynarzy i 278 farmaceutów.

Liczba studentów akademii doszła obecnie do 1,627, podzielonych jak następuje: poświęcających się zawodowi lekarskiemu 1,438, kształcących się na weterynarzy 183 i na farmaceutów 6. Jako o wydarzeniu najważniejszym i na zawsze pamiętnym dla akademii, prawodawca wspomina o obecności w roku zeszłym

Jego Cesarskiej Mości Najjaśniejszego Pana i Jego Cesarskiej Wysokości Wielkiego Księcia Cesarzewicza Następcy Tronu na otwarciu Michałowskiego szpitala klinicznego baroneta Villet, 27 grudnia 1873 roku.

W dniu 1-m stycznia 1873 roku było studentów: słuchających medycyny 961, słuchających nauk weterynaryjnych 100, kształcących się na farmaceutów 2 i wolnych słuchaczy 180. Do egzaminów sprawdzających, które odbywały się od 15 sierpnia do 1 września, zgłosiło się 640 młodych ludzi, z których 94 zwolnionych zostało od takich egzaminów (91 jako posiadających atestaty dojrzałości i 3 z powodu ukończenia przez nich kursu nauk w wyższych zakładach naukowych).

Liczba uczących się w dniu 1-m stycznia 1874 roku wynosiła: słuchających medycyny 1,233, słuchających nauk weterynaryjnych 157, kształcących się na farmaceutów 6.

Co się tyczy składu osobistego akademii, sprawozdanie obejmuje następujące dane:

Profesorów wysłuchanych 3, akademików 4, profesorów zwyczajnych 16, profesorów nadzwyczajnych 5. Oprócz tego w akademii znajduje się: profesorów-adjuktów 10, prosekutorów 4, pomocników prosekutora 1, laborantów-adjuktów 2, docentów prywatnych 9, nauczycieli religii 1 i kowal uczoney 1.

Sprawozdanie zwraca szczególną uwagę na instytut weterynaryjny, który został w 1873 roku przekształcony z gruntu. Do 1873 roku, liczba osób wykładających w tym instytucji wynosiła tylko 4, od roku zeszłego, liczba ich zwiększona została do 10.

W końcu sprawozdanie wspomina o kursie żeńskim przy akademii. W roku ubiegłym miał miejsce po raz drugi zapis na ten kurs. Z liczby 99 aspirantek, przyjęto 90. Obecnie zaś ogólna liczba słuchaczek na tym kursie wynosi 174. Przytaczamy ustęp, którym sprawozdanie zakończyła swą wzmiankę o osobnym kursie żeńskim: „Wzorowa pilność i godna uwagi energia, jakich złożyli dotąd dowody uczennice tego kursu, świadczą, że pojmują one należycie doniosłość zadania, które stać się ma ich udziałem. Spodziewać się możemy, że tysiące nowonarodzonych dzieci i położnic, które giną w naszych wsiach z powodu nieprzeprzeganą najprostszych przepisów higienicznych i dietetycznych, zostaną ocalone, jak skoro i w tych dalekich zakątkach ukaza się skromne i oddane gorliwie swemu powołaniu kobiety, których ręka wprowa otrze wiele łąk i zapobiegnie licznyim nieszczęściom i cierpieniom.”

Uroczystość zakończyła się rozdaniem medali i listów pochwalnych oraz wykonaniem hymnu narodowego.

* **Liczba szkół ludowych** w Odesie wynosi obecnie 23, w których uczy się przeszło 1,000 dzieci; miasto wydaje na szkoły 55,000 rs.; stosunek uczących się do liczby mieszkańców, ma się jak 1 do 15; na każdego mieszkańca wypada 30 kop. opłaty szkolnej.

* **Sosnieckie powiatowe** (w gubernji czernihowskiej) Zebranie ziemskie ostatniego zwołania kolejnego, postanowiło wnieść do budżetu roku bieżącego na **zapożyczenie** dla projektowanego **progimnazjum żeńskiego** 1,600 rubli.

— Toż samo Sosnieckie Zebranie powiatowe, w obec znacznego rozwoju w powiecie uprawy tytoniu, postanowiło starać się u Zebrania gubernjalnego o otwarcie w m. Sosnie jarmarku tytoniowego od 21 grudnia do 21 stycznia. (*Gon. Urzęd.*)

* **Z Olwipola** donoszą do dziennika *Odesk. Wiestn.*, że tam kilka miesięcy temu, zarząd kolei żelaznej Odeskij otworzył niedaleko dworca szkołę techniczną kolei żelaznych, celem której jest przysposabianie rozwiniętych specjalistów do konserwacji kolei. Przy szkole są oddziały stolarski i kowalski i zamierzone jest urządzenie gabinetu fizycznego. Pokoje klasowe opatrzone są wentylacją i odznaczają się wszelkimi dogodnościami. Do szkoły przyjmowane są dzieci wszystkich stanów, mające nie więcej niż lat 14.

Mechanik technik zawezwany do zawiadywania szkołą, przedstawił korespondentowi okazy rysunków starszych robotników linii odeskij, którzy przebyli w szkole około 3 miesięcy.

Zarządzający koleją, zwiędziwszy niedawno szkołę, obiecał wyasygnować sumę na urządzenie gabinetu fizycznego i inne pomoce naukowe.

* **Podług doniesienia Dziennika Guber. Jarosławskiego**, dnia 13 stycznia, w lokalu jarosławskiego szpitala ziemskiego, obchodzoną była skromna **uroczystość otwarcia zgrupowania siostr Krzyża czerwonego**. Użyteczna ta instytucja powstała dzięki inicjatywie zarządu miejscowego towarzystwa pielęgniwanek ranionych i chorych wojowników, oraz przyczynieniu się ziemstwa. Przedstawicielkami siostr miłosierdzia przy otwarciu zgrupowania były: wdowa rzeczywistego rady stanu Natalja Aleksandrowna Niedzwiecka i jedenaście zakonnic klasztorów żeńskich jarosławskiego i rybskiego. Siostry pielęgniżone zostały w gmachu szpitala, gdzie uczyć się będą wszelkich sposobów i szczegółów pielęgnowania chorych, pod kierunkiem doświadczonych lekarzy ziemskich.

* **Do muzeum zoologicznego akademii nauk** przybyły niedawno, jak pisze *Ruski Mir*, dwa egzemplarze **wypchanych tygrysów**, dostarczone przez doktora Towarzystwa handlowego Syberji Wschodniej. Oba egzemplarze połączone są w jedną grupę, stanowiącą całość artystyczną. Jeden z tygrysów mieści się na skale nad drugim. Sztuka, z jaką zachowana została właściwa tym zwierzętom postawa, godna jest uwagi.

* W *Gazecie Petersburg.* czytamy, że na miejsce zmarłego W. J. Żywokini, do moskiewskiej trupy dramatycznej zawezwany został aktor prowincjonalny p. Makszejew, mający wielkie powodzenie na scenie teatru narodowego.

* **Naczelnik 25-ej dywizji piechoty**, generał-lejtnant Samsonow, listem z Dynaburga, donosi do *Golosu*, że oficerowie i niższe stopnie tej dywizji, **ofiarowali na korzyść dotkniętych głodem mieszkańców gubernji samarskiej** tysiąc trzydzieści osiemdziesiąt dwa ruble pięćdziesiąt trzy kopiejki, z których 190 rub. 1 1/2 kop. wniesiono do kasy witebskiej, a resztę do dynaburskiej, dla przesłania do rozporządzenia prezesa samarskiego zarządu ziemskiego.

* W *„Moskiew. Wiadom.”* wydrukowane zostało sprawozdanie byłego gubernatora samarskiego G. S. Aksakowa, o rożdanem przez niego wsparciu **dotkniętym głodem włościanom gubernji samarskiej**. Wsparcie rożdane jest w wysokości od 5 do 15 r. miesięcznie na rodzinę. Wybór zaś rodzin dokonywany był

za ze szczególną troskliwością z liczby takich, które przez całą gminę uznawane są za najlepsze.

* **Na prośbę aresztantów chersońskiej rotty wojenno-poprawczej**, w ciągu 17 dni, od 15 stycznia do pierwszego lutego, zamiast trzech funtów chleba codziennie, wydawano im tylko 2 i pół funty; następnie pół funta chleba dziennie, pozostając od każdego człowieka, **aresztanci ofiarowywują** na korzyść dotkniętych głodem mieszkańców samarskich. Podług obliczenia, ma się utworzyć rezerwa 104 ruble. Oprócz tego oficerowie rotty ofiarowali 16 rubli.

Przesłane do Redakcji „Ruskiego Inwalida” te pieniądze (120 rub.), wyekspedjowane zostały do głównego zarządu towarzystwa pielęgnowania ranionych i chorych wojowników, dla użycia podług przeznaczenia.

* 7-go stycznia zmarł we Włoszech profesor konserwatorium st. Petersburgskiego **Cavalina**.

* **Zorza północna**. Dnia 23-go stycznia, od 8 do 12 godzin w nocy, w St. Petersburgu widać było dość silną zorzę północną, podczas której przetrwała została wysyłka telegramów. Godnem jest uwagi, powiada z tego powodu „Birza”, że podczas owej zorzy północnej, mróz zaczął się wznosić i doszedł do 15 stopni. Po trzeciej godzinie rano, 24-go stycznia, zaczęło się ocieplać i spadł śnieg; o 10-ej rano było tylko 6 stopni zima, a o godzinie 3-ej po południu dwa stopnie ciepła.

* W „Głosu dróg żelaznych i żeglugi parowej” pomieszczoną jest wiadomość o **nieszczęśliwych wypadkach z ludźmi na drogach żelaznych w Rosji** za 1873 rok, z których okazuje się, że wszystkich wypadków nieszczęśliwych było 643. Ran i skałeczeń odniesiono 356, wypadków które skończyły się śmiercią było 287. Nieszczęść, wynikłych z własnej winy, było 552, z winy drogi lub innych osób 88, a wypadkowo 3.

* **Znaczna kradzież**. 5-go stycznia, jak pisze korespondent moskiewski *Petersb. Gazety*, w katedrze kazańskiej, podczas nieszporów, przy poświęceniu wody, z kieszeni bocznej obywatela poczesnego T. T. Wołkowa wyciągnięty został przez jakiegoś lotra pugilares z dokumentami i pieniędzmi na 30 tysięcy rubli, o czym doniósł poszkodowany A. Al. Korzinkinowi. Podług domysłów, kradzież tę popełnił znany w Moskwie złodziej kieszonkowy, niejaki „Jurka”. Jurka ów ubiera się jak gentleman, w futro sobolowe; wszystkie palce jego rąk zdobne są kosztownymi kamieniami; złoty łańcuszek od zegarka waży nie mniej jak funt. Siada on w krzesłach Wielkiego teatru w 10 rzędzie w nadziei złowienia sobie ofiary z kupców przyjeżdżnych, co mu się często udaje.

TELEGRAMY

DZIENNIKA WARSZAWSKIEGO.

P a r y ż, 19 lutego. Wszystkie dzienniki podają w całości mowę Moltkego, wykazując jej znaczenie i wagę i radzą Francji aby skorzystała z zawierających się w niej nauk. Rozdany Zgromadzeniu Narodowemu projekt rządowy wykazuje konieczność pewnych obwarowań obronnych naokoło Paryża i proponuje poświęcenie na to 7 milionów fr. w 1874 roku.

A t e n y, 19 lutego. W skutku wyboru opozycyjnego prezesa izby, gabinet Deligorgis podał się do dymisji. Utworzenie nowego gabinetu powierzono zostało Bulgarisowi, któremu opozycja przyrzekła poparcie.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE

* W *Nordzie* z dnia 17 b. m. spotykamy następujące wiadomości: Coraz wzrastające uspokojenie nastaje w świecie biskupim, zewnątrz Niemiec. Zaznaczyliśmy już umiarkowanie listu pasterskiego biskupa z Poitiers; takąż samą odezwa arcybiskupa paryskiego, powściąga się również od wszelkich zaczepek w dziedzinie polityki, nadewszystko zaś polityki międzynarodowej — toż samo powiedzieć można i o liście pasterskim arcybiskupa z Malines. Nakoniec zaś czytamy w dziennikach wiedeńskich, że odezwa arcybiskupa Rauchera, posuwa taką powściągliwość do tego stopnia, że nawet nie wspomina wcale o prawach wyznaniowych, które mi rada państwa obecnie zajmuje. Postawa biskupów austriackich względem tych praw, natchnęła każdym ufnością, która usprawiedliwia się z dniem każdym coraz więcej. Wprawdzie, wciąż jeszcze mówią tam o protestacjach odosobnionych, lecz nawet organ samego kardynała Rauchera, *Volksfreund*, tylko z wszelkimi zastrzeżeniami przypuszcza możliwość protestacji zbiorowej. W każdym razie słabość z jaką biskupi austriaccy postępują w tej sprawie, tak sprężna z zapalem okazywanym przez biskupów pruskich, pozwala przypuszczać, że jeżeli nawet ostatecznie zdecydują się ogłosić protestację, to takowa będzie miała charakter raczej platoniczny i przeznaczona zostanie jedynie dla ocalenia pozorów. Co się tyczy oporu rzeczywistego przeciwko nowym prawom, gdy takowe już zostaną wprowadzone, nie wydaje się on prawdopodobnym ani też niebezpiecznym, chyba że nastąpi jakiś zwrot stanowczy, którego jednak przewidywać nie ma żadnej przyczyny.

* **Zdobywca Portugalety**, don Castor Andezaga, awansowany został przez don Karlosa na godność marszałka (generał-porucznika). Oprócz tego, nadany mu zostanie tytuł hrabiego Portugalety. Ponieważ obecnie jest on głównodowodzącym armii oblężniczej pod Bilbao, przeto spodziewa się jeszcze innych, wyższych odznaczeń, i dla tego, przed zbliżeniem się wojsk republikańskich, wysłanych na odsiecz miastu Bilbao, stara się zagnieć opasane ze wszystkich stron miasto do poddania się.

* **Goniec Urzędowy**, w ostatnim tygodniowym przeglądzie politycznym pisze: „Widnokrąg polityczny Europy zachodniej w tym tygodniu rozjaśnił się, przynajmniej we Francji.

„Mowa tronowa przy otwarciu parlamentu niemieckiego, uspokoiła przez swą ogólną opinię publiczną. Zapowiada ona niejako nową erę otwartego, pokojowego a zarazem energicznego usposobienia rządu niemieckiego. Proste jej echo może stanowić, zastosowana do polityki francuskiej i najbliższych dla niej interesów ludowych mowa księcia Magenta, który po raz pierwszy zdecydował się stanąć oko w oko z narodem francuskim.

„Formalne i stanowe jego oświadczenie o niezmienności siedmioletniego terminu prezydentury i użyciu bez zachwiania się powierzonej mu przez Zgromadzenie Narodowe władzy wykonawczej do uspokojenia, uporządkowania i odrodzenia sił politycznych, stanowi dowód, że rząd zamierza działać w duchu podtrzymania istniejących i nowo-ustanowionych instytucji, tak aby naród mógł z zupełnem bezpieczeństwem korzystać z politycznej trwałości, tak niezbędnej do rozwoju pomysłowości ludowej.

„W takim samym duchu i z tym samym poglądem miały być mowy: przez ministra rolnictwa i handlu w Nîèvre, z powodu otwarcia wystawy rolniczej i przez Dufoura, na jednym z ostatnich posiedzeń komisji trzydziestu, na którym, pomiędzy innymi minister spraw wewnętrznych nalegająco prosił ją o jak najprędze przysposobienie prawa wyborczego, które koniecznie musi być wniesione do Zgromadzenia Narodowego przed wyborczym prawem municypalnym. Zbytecznem byłoby dodawać, że energiczne usposobienie rządu, jednocześnie oddziaływało dobroczynnie na republikański i rozbroiło stronnictwo legitymistyczne. Ale szczególnie będą niezadowolnieni republikanie i bonapartysci, jeżeli się potwierdzi domniemanie o mianowaniu księcia Aumale naczelnym wodzem armji paryskiej i zarazem naczelnikiem sztabu jenerałego.

„Powracając do parlamentu niemieckiego, należy wspomnieć, że po wielokrotnych zaproszeniach Simsona do przyjęcia godności prezesa, był on zmuszony odmówić tej posady honorowej, w skutku czego na jego miejsce wybrany został na prezesa parlamentu Forekenbeck. Na pierwszego jego wice-prezesa wchodzi książę Hohenlohe, a na drugiego profesor Genel (z Kiel). Pomimo nowego składu parlamentu, następne jego posiedzenia wywołają pewne starcia pomiędzy przeciwnymi sobie stronnictwami, szczególnie ze strony ultramontanów, którym już zadany został dotkliwy cios wniesieniem przez rząd deklaracjami i dodatkowymi postanowieniami do prawa o wychowaniu i mianowaniu na posady duchowne.

„Chociaż w Austrii biskupi także stają na czele agitacji, przysposabiając meetingi katolickie, lecz dotąd opozycja ta ma charakter raczej pojedynczy niż ogólny.

„Dziwnem wydaje się jak czasem zmieniają się duch i przeznaczenie czynności politycznych; dotychczas pod wyrazem „meeting” — rozumiano zebranie osób pewnego stronnictwa, dające za pomocą głosowania do jakiegokolwiek bądź celu politycznego, i zebrania te na przód ukazywały się w Anglii. Obecnie meetingi zbierają się i na stałym lądzie, lecz już nie z politycznym, tylko z religijnym celem.

„Zjawisko to tem dziwniejsze, że zachodzi tu jakieś anormalne zmieszanie pojęć i jeszcze mniej dopuszczalne dążenie Kościoła do walki z władzą świecką. Niezawodnie to ostatnie zjawisko nie przedstawia w historii nic nowego. Rzym oddawna gromił Europę swemi bullami, ale po niedawno spełnionych we Włoszech przekształceniach politycznych, zdawałoby się, iż godniejszem byłoby dla głowy Watykanu traktowanie obecnego *statu quo* w kwestji o stanowisku Kościoła rzymskiego zewnątrz sfery politycznych interesów europejskich, z większą pokorą chrześcijańską i z mniejzym fanatyzmem.

„To ciągle i ustalone mieszanie się propagandy ultramontańskiej do wszystkich spraw i prawie we wszystkich państwach, znacznie paraliżuje samoistną działalność i troskliwość niektórych rządów o postępek ludowy w wszystkich gałęziach zarządu politycznego, co naturalnie powoduje rządy do przedsięwzięcia środków restrykcyjnych przeciwko zamachom tak zwanych klerykalnych.

„Niedawno w *Osservatore Romano* wydrukowana była nowa mowa papieża, w odpowiedzi na adres dyrektorów stowarzyszenia katolickiego „Federazione Piana,” w której na nowo „protestuje przeciwko panującej bezbożności, niemoralności i nawiedzaniu ducha ciemności, który wszedł do Rzymu przez wylom, jaki przemocą wybili jego pomocnicy, w celu obalenia wszystkiego.”

„To doprowadza znowu do znanej bulli zamieszczonej w *Köln. Zig.*, która narobiła tyle wrzawy w ostatnich czasach.

„Jak mówią w Rzymie, bulla ta dotycząca przyszłego conclave, podpisana była 8 grudnia 1873 roku, w dzień Niepokalanego Poczęcia i może się zdarzyć, że papież zmieni ją przed swoją śmiercią. Że była ona znana gabinetowi włoskiemu daleko wcześniej przed jej niespodzianem ogłoszeniem, nie ulega żadnej wątpliwości.

„Dowód tego stanowi wydrukowany z jej powodu (w gazetach włoskich) okólnik ministra Visconti-Venosta z 1 stycznia 1874 r., do agentów dyplomatycznych za granicą. Jak się okazuje ułożony on jest w duchu bardzo przychylnym dla tronu papieżkiego. Dla większego rozjaśnienia tej sprawy właściwem będzie przytoczyć tu cały tekst tego dokumentu:

„Rzym, 1 stycznia 1874 roku.

„Niedawno w Watykanie zaszedł fakt, ważny pod względem zarządu kościelnego. Papież, odmawiający dotąd mianowania kardynałów, nagle zmienił swe postanowienie. Na konsystorzu w dniu 22 grudnia Watykanu, jego świętobliwości mianował 12 kardynałów, sześciu zagranicznych i sześciu włoskich. W liczbie ostatnich znajduje się jeden członek towarzystwa

jezusa i jeden zakonnik augustjanin.

„Nie będę tu zaciepiał różnych poglądów o pobudkach przyczynach, które skłoniły jego świętobliwość do przyjęcia niespodzianego postanowienia: można przypuszczać, że nie były mu obce obawy, wypowiedziane przez niektóre rządy. Nie jest mi niewiadomą, że do wielu mocarstw, stosownie do szanowanego i ustanowionego przez przodków zwyczaju, należy pewien wpływ na niektóre nominacje na najwyższe dostojęstwo kościelne. Pragnę tylko potwierdzić tę okoliczność, że rząd króla starannie unikał wywierania wpływu na korzyść lub przeciw mianowaniu kardynałów, i dla tego nie miał żadnego powodu wypowiadania się za którymkolwiek bądź z kandydatów lub przeciw niemu. Pozostawiliśmy ojcowi świętemu zupełną wolność działania i wyboru.

„Konsystorz 22 grudnia odbywał się tajemnie i mianowanie nowych ksiąg kościoła dokonane zostało bez zwykłych w podobnych wypadkach ceremonii. Ubolewamy nad tem zbroceniem od przyjętego zwyczaju. Przekonani jesteśmy, że rzymianie z zadowoleniem przyjęli by udział w uroczystościach jakie poprzednio towarzyszyły obłeczeniu w purpurę osób, wybranych na to wysokie dostojęstwo. Obecny stan miasta wcale nie dopuszcza przypuszczenia, że ludność nie okazała by należytego uszanowania nowym dostojnikom.

„W krótkiej przemowie, która nie ukazała się w gazetach uważanych za organa Watykanu—ojciec święty wskazał przyczyny, które pobudziły go do powiększenia liczby członków świętego kolegium. Według doniesień, które muszę uznać za dokładne, papież nadmieniał także i to, że niezbędnem jest niedopuszczanie tego, aby w razie conclave nieprzyjaciele Kościoła wywarli nieprawny wpływ na wybór jego następcy. Skoro sam papież wspominał o możliwości conclave, nie uznaję za naruszenie należnego jego świętobliwości uszanowania, jeżeli korzystam z tej sposobności dla wskazania panu, sposobu postępowania, jakiego postanowił się trzymać rząd króla, na wypadek, kiedy możność ta zamieni się na rzeczywistość.

„Ten sposób postępowania nie zależy od uznania członków gabinetu włoskiego i oddawna już przepisany jest dla władzy wykonawczej przez artykuł 6 prawa z 13 maja 1871 roku, który nie zaszkodzi tu powtórzyć.

„Artykuł 6-y. W razie, zawiązania tronu papieżkiego, żadna władza sądowa lub polityczna i na jakiegokolwiek bądź podstawie, niema prawa uchylać lub ograniczania wolności osobistej kardynałów. Rząd przedsięwzięcie niezbędne środki dla zabezpieczenia zebrania conclave i soborów od wszelkiego gwałtownego zewnętrznego wniechania się.

„Artykuł 7-y dodaje: „Żaden urzędnik publiczny, oraz agent policji niema prawa, dla wykonania jakiej bądź czynności z urzędu, wchodzić do pałaców i zwykłych lub czasowych miejsc pobytu ojców świętych, do zebrania conclave lub zwykłego soboru, nie będąc do tego upoważnionym przez ojców świętych, conclave lub sobór.

„Nakoniec w artykule 10 jest powiedziane: „Osoby duchowne, które w skutku zajmowanego przez nie stanowiska w Rzymie, biorą udział w czynnościach władzy duchownej ojców świętych, nie mogą podlegać żadnemu śledztwu lub nadzorowi ze strony władzy. Każdy cudzoziemiec obłeczony w Rzymie dostojęstwem duchownym, korzysta z osobistego bezpieczeństwa, nadanego przez prawa królestwa obywatelom włoskim.

„Postanowienia te są jasne: stosowane są ściśle i sumiennie. Dostateczne, są według mego zdania, do usunięcia wszelkich obaw pod względem wypadku, który, widocznie teraz jeszcze odległy ale zbyt jest właściwy naturalnemu porządkowi rzeczy ludzkich, aby rządy nie były zmuszone zająć się nim teraz. Na zasadzie powyżej przytoczonych artykułów prawo nadaje conclave w Rzymie bezwarunkową obronę. Ponieważ jego wszechwładztwo w Rzymie poręzione jest przez prawo i postanowień w skutku tego wyżej nad dążenia stronniw i zabezpieczone od wszelkiego wpływu ze strony rządu lub ludu, przeto zbierze się przy takich warunkach bezpieczeństwa i niezawisłości, jakie są odpowiedniemu wysokiemu jego zadaniu.

„Do jakiegokolwiek bądź idei politycznych dążyliby ludzie, którzy natenczas będą się znajdowali na czele zarządu, stan niniejszej sprawy nie zmieni się w skutku tego. Obowiązki ich naprzód są nakreślone i będą odpowiedzialni nie tylko przed Europą i światem katolickim, ale i przed wielkimi władzami państwa. Już teraz niektóre postanowienia poniesionego prawa otrzymały zupełne zastosowanie. Cudzoziemcy obłeczni w Rzymie w dostojęstwo kościelne ani razu nie mieli powodu do skarżenia się na przeszkody przy sprawowaniu ich obowiązków. Liczni kardynałowie naprzykład kardynał Cullen, kardynał Bonuechese, i jeszcze nie dawno kardynał arcybiskup Walencji, niejednokrotnie odwiedzali Rzym. Rząd nie zajmował się tak celemich podróży, jak i zamiarami jakie przypisywano tym wysoko postawionym osobistościom. W ciągu trzech lat Rzym zaszczyt być miejscem pobytu podwójnego ciała dyplomatycznego. Wszystkie środki kontroli i jawności, nadawane przez instytucje liberalne, dostępne są dla każdego stronniwa, a tymczasem rząd królewski ani razu nie otrzymał skargi dotyczącej odprawiania nabożeństwa lub sprawowania obowiązków kościelnych. Jedynym czynem wszechwładztwa od którego papież dotychczas wstrzymywał się, było mianowanie kardynałów. Liczba członków kolegium świętego została powiększona, co może powtórzyć się wkrótce, przeze mnie obecność rządu królewskiego w żaden sposób nie mogła przeszkodzić przejawowi władzy duchownej. Fakta przemawiają głośnie o wszelkich wyrazach. Wszyscy ludzie przenikliwi wiedzą od tego czasu, że wielka religijna instytucja papieżstwa posiada konieczną dla niego

wolność.

„Dla tego conclave nie będzie cierpieć braku porządku, spokojności i wolności od wszelkiego nacisku, czyby takowy ukazał się z góry lub z dołu. Wolność, z jakiej korzystał Ojciec Święty podczas przedsiębranych przez niego w ostatnim czasie środków, będzie całkowicie nadana i zebraniu, które będzie powołane do wybrania następcy świętego Piotra. Miejsmy nadzieję, że jeszcze wiele lat oddziela nas od wypadku o którym tu mówię. Jednakże nie będzie zbyt późnem, z powodu mianowania kardynałów, przypomnieć, że najważniejsze czynności świętego kolegium mogą być wykonywane w Rzymie z zachowaniem przepisów kanonicznych i z takimi samymi bezpieczeństwem, godnością i spokojnością, jak i w poprzednich conclave.

„Przyjm pan i t. d. Visconti-Venosta.

„Co się tyczy spraw Hiszpanji, można powiedzieć, że całe zajęcie w obecnej chwili skupia się na jenerale Moriones, w rękach którego jest cały przyszły los kraju. Jeżeli plan wojny wprowadzany w wykonanie przez jenerala Moriones, jest dziełem nawet, jak powiadają, ministra wojny Zaballa, niemniej jednak, znajdując się z nieznaczną armią naprzeciw połączonych sił karlistów, przypało mu okazać w ostatnim czasie i śmiałą taktykę i znakomitą stanowczość, dla obronienia swych wojsk i stosunkowo korzystnego stanowiska. Jego ruch okalający i na lądzie i statkami, uznawany jest za nadzwyczajną śmiałość, i jeżeli poprzednio podlegał pewnym naganom, to zdanie o nim znacznie zmieniło się na jego korzyść.

„Według poglądów, miał on być niegdyś kontrabandystą, ale w każdym razie, dokładne jego wiadomości topograficzne i bliższe obznajmienie się z miejscowością pola działań wojennych przedstawiają wielkie rezerwy dalszych powodzeń wojsk republikańskich, tem bardziej, że z poskromieniem powstań federalistów, karliści nie mogą liczyć na korzystną dla nich dywersję ze strony nieprzejednanych, i dla tego można przypuszczać, że mogą jeszcze utrzymać się nie mały czas, ale nakoniec nieuniknienie i ciągle będą słabnąć.

Telegramy z gazet zagranicznych.

* Bruksela, 18 lutego. Według otrzymanej przez Ind. Belge depezy z St. Jan de Luz z dnia 17 b. m., jenerałowie Moriones i Primo di Rivero, zajęli pozycje w Castro i na wzgórzach na około Somorrostro w sile 16,000 ludzi. Naprzeciwko nich zajęli stanowiska karliści w sile 20 bataljonów. Rozpoczęcie kroków nieprzyjacielskich jest blizkiem.

* Londyn, 18 lutego. Oprócz p. Chichester Fortescue, zamianowanych być ma parami jeszcze kilku członków znaczniejszych stronnictwa liberalnego.

* Nowy-Jork, 17 lutego. Według otrzymanych tu wiadomości, w środkowym departamencie wyspy Kuby miała miejsce znaczniejsza potyczka pomiędzy wojskami hiszpańskimi pod dowództwem jenerala Bascones i powstańcami pod dowództwem margr. Santa-Lucia. Oddział wojsk hiszpańskich wynosił 3,000 ludzi, podczas, gdy powstańcy byli w sile 5,000 ludzi. Walka trwała 7 godzin i zakończyła się porażką powstańców. Straty wojsk hiszpańskich wynoszą 50 zabitych i 180 rannych. Straty powstańców nie są wiadome.

* Monografia pszczół. W piśmie poświęconem pszczolnictwu, wychodzącem w Paryżu p. t.: *L'Apiculteur, journal des cultivateurs d'abeilles, marchands de miel et de cire etc.* pod dyktando p. H. Humeta, profesora pszczolnictwa w Luksemburgu, w numerze z lutego znajdujemy dwukrotną wzmiankę o znakomitej monografii pszczół, p. Michała Gizdwojnia, która otrzymała medal zasługi na wystawie wiedeńskiej. Nazagromadzeniu głównem lubowników pszczolnictwa i owadoznawstwa dnia 24-go stycznia w Paryżu, dzieło to zyskało sobie powszechnie uświetnienie. Nazwano je „un travail hors ligne”. Nie ustępuje pracy ta słynnej monografii chrząszcza przez Strauss-Dukheima, dotąd uważanej za nieprześcignioną. Tekst ma być przełożony na język francuzki i z 24 wspaniałymi tablicami wydany w Paryżu. P. Michał Gizdwojń jest rodem z pod Kowna. O ile wiadomo, zajmuje się teraz studjami nad hodowlą sztuczną i zapładnianiem ryb, i ogląda zakłady główne za granicą. Wydanie polskie dzieła p. Gizdwojnia znajduje się w Warszawie, w księgarni Gebethnera i Wolffa. (Gaz. Warsz.)

* W dniu 6-m marca roku przyszłego 1875, zamierzają obchodzić we Florencji 400-letnią rocznicę urodzin Michała Anioła Buonarroti. Komitet, utworzony w tym celu, zamierza wydać zupełny, o ile można, katalog wszystkich dzieł wielkiego artysty, i w tym celu prosi wszystkich znawców i miłośników, aby donosili o znanych im utworach Michała-Anioła.

* Pierwszy zjazd pedagogów słowiańskich w Wiedniu położył podstawę ogólnej działalności nauczycieli rozmaitych plemion słowiańskich „na polu wykształcenia umysłowego.” W tym celu w Pradze będzie wydawany dziennik słowiański „Słowiański Pedagog,” którego pierwszy numer wyszedł w tych dniach, pod redakcją nauczycieli, wyznaczonych do tego na „pierwszym zjeździe.” Głównym zadaniem tego dziennika jest przedstawianie sposoby do łącznego kształcenia się plemion słowiańskich, i podtrzymywanie ich wzajemny rozwój narodowy.

* Zjazd nauczycieli czesko-słowiańskich, trzeci z rzędu, odbędzie się w tym roku w Pradze Czeskiej. Pierwszy zjazd odbywał się w Wiedniu w r. 1872. Oprócz tego zbioru się w Petrinie albo w Żemuni nauczyciele chorwaccy, bułgarscy i serbscy, w Lublanie zaś słowacy. (Gaz. Warsz.)

* W roku bieżącym 1874, na Rusi austriackiej wychodzą następujące gazety ruskie i czasopisma: 1) *Słowo* trzy razy tygodniowo; 2) *Ruski Sijon*; 3) *Uczitel*; 4) *Eastowka*; 5) *Ruska Rada*,—każde wydawnictwo po dwa razy na tydzień; 6) *Nauka*, raz na miesiąc; 7) *Karpat*, wychodzi co tydzień, w Ungwarze (w Węgrzech).

* Dnia 6 lutego, u prefekta departamentu Sekwany, Ferdynanda Duval, był wielki bal w małym pałacu luksemburskim, na którym znajdowali się marszałek MacMahon z małżonką, wszyscy ministrowie, ciało dyplomatyczne, wielu jenerałów i rozmaite znakomitości paryżskie. Marszałek MacMahon przybył o północy i powitany został przez tłum znaczny. Sale prefektury były wspaniale oświetlone. Nic szczególnego na tym balu nie zaszło.

* *Osservatore Triestino* zawiera następującą korespondencję z Hong-Kong: „Odbieramy zajmujące nowiny ze stolicy. Młody cesarz chiński—przypomina nam to sławnego kalifa Haruna-al-Raszyda—dwa razy już od był w nocy incognito wycieczkę po mieście, ażeby własnymi oczami widzieć jak żyje, co robi i co myśli ludność tej stolicy, którą dworzanie przedstawiają mu jako najszczęśliwszą, najpiękniejszą, najlepiej rządzoną w całym świecie. Rzecz ta jest tak przeciwną zasadom i naukom Konfucjusza, marzeniom Lau-Tau i wszystkim tradycjom chińskim, że trudno w to uwierzyć. A jednak nie jest to gminna pogłoska, ale rzeczywista prawda, która rozsiała postrach w najwyższych klasach. Przeciwnie cudzoziemcy widzą w tym fakcie objaw najpiękniejszego dla przyszłości Chin rokującego nadzieję; zwiastuje on w młodym cesarzu charakter niezależny, obiecujący rządy energiczne. Powiadają że ministrowie robili wszystko co tylko mogli, ażeby mu to wyperśwadować, dowodząc mu, że to co chce zrobić, nie zgadza się z jego stanowiskiem i dostojęstwem, al: on pusił wszystko mimo uszu i poszedł za swoim natchnieniem.

* Dla rzemieślników wydaje dr. Karol Ottokar czech, profesor przy politechnice w Pradze, *Żywnostenskie Museum* (Muzeum przemysłowe), mieszczące co rok po 400 rycin ze wszelkiego rodzaju rzemiosł; przedpłata roczna wynosi 6 złr. 24 centy (3½ rubli). Celem wydawnictwa jest informowanie o postępie w rzemiosłach, bo cześć zał. się, że rzemieślnicy ich niżej stoją umysłowo niżeli nieucieczcy. (Gaz. Warsz.)

* Rozpoczął się już w Paryżu proces rodziny Naundorff przeciw hrabiemu Chambord. Przed sądem, Juljusz Favre, obrońca sprawy spadkobierców pretendenta, opowiedział najprzód jego historję od r. 1810, czyli od 25-go roku życia, gdyż syn Ludwika XVI urodził się w kwietniu 1785. Według słów adwokata, ostatni ten potomek Burbonów przebywał w r. 1810 w Berlinie pod przybranym nazwiskiem Naundorff i trudnił się w skromnym swoim pokoiku zegarmistrzostwem. Policja berlińska zauważywszy niezgodność pasportu z jego osobą, zażądała od niego objaśnień. Wtedy „książę”, jak go nazywa Favre, wyznał że jest synem Ludwika XVI, co nie zdziwiło wcale naczelnika policji, który rozkazał tylko Naundorffowi przeniesie się do Spandau. Zamieszkałszy w tem mieście, pretendent ożenił się w r. 1818 z niemką, córką tamecznego kupca. Po upadku Napoleona I, Wilhelm Naundorff wszedł w stosunki piśmienne z rodziną królewską; doniósł jej o swem ożenieniu się i o przyjęciu na świat dzieci. Na listy jego nie odpowiadało. Wkrótce nie mogąc wytrzymać dłużej w tym stanie, „książę” oświadczył, iż nie chce odtąd nosić nazwiska, które mu narzucała polityka pruska i napisał do ministra, że gotów jest przedstawić całą rzecz królowi, gdyż prawda kryć się nie potrzebuje. Następstwem tej deklaracji, mówi Juljusz Favre, było prześladowanie przez rząd pruski Naundorffa, którego oskarżono w Brandeburgu, dokąd udał się, opuściwszy Spandau, o podpalenie, a później o fałszowanie monety i na podstawie tego drugiego zarzutu skazano go na lat cztery więzienia. Dyrektor policji w małym miasteczku Crossen, gdzie ów Ludwik XVII odsiadywał karę, stał się niebawem jednym z najgorliwszych jego stronników. Przekonany o królewskim pochodzeniu więźnia, napisał sam w imieniu pretendenta list do księżny d'Angoulême i rozpoczął kroki, lecz wkrótce potem umarł.

Po upadku dynastji starszej linii Burbonów w roku 1830, Naundorff przybył do Paryża, bez środków do życia i prawie o żebrany chleb. Tam napotkał jednak osoby, które uwierzywszy jego opowiadaniu, dały mu pomoc i przytułek. Między innemi p. de Joly, ostatni minister Ludwika XVI-go, oświadczył na łożu śmierci, że Naundorff jest prawym następcą tronu francuzkiego. Po uznaniu „księcia” przez dawne sługi Ludwika XVI-go, liczba stronników pretendenta zwiększyła się bardzo. Margrabia Morel de Saint Didier podjął się skłonić księżną Angoulême, aby zgodziła się widzieć z tym, którego przedstawiano jej jako brata. Gdyby księżna słuchała głosu swego serca, twierdzi Juljusz Favre, wzruszyłaby się niezawodnie, ale względy polityczne przemogły nad jej sumieniem. Dowiedziawszy się o zamachu na życie Naundorffa, nie chciała wierzyć tej wiadomości. „Któżby, rzekła, chciał zabijać oszusta”.

Tymczasem pretendent wydawał dziennik pod nazwą „Sprawiedliwość”, w którym upominał się o swoje prawa. Obronca zwraca uwagę sądu na tę okoliczność, że dziennik „księcia” nie był prześladowany, i że zaniechano prześladować samego Naundorffa, gdy przeciwnie inni pretendenci pociągani byli do odpowiedzialności. Widzi on w tem dowód, że rodzina królewska starała się nie wywoływać przed sąd publiczny tej niebezpiecznej dla siebie sprawy. Obwiniono wprawdzie

Naundorffa o szalbierstwo, ale proces ten nie miał dalszego rozwoju.

Wygnany z Francji, Wilhelm Naundorff schronił się do Anglii, poczem udał się do Holandji, gdzie przebywał do końca życia.

Juljusz Favre usiłował wykazać, że świadectwa dozorców Temple nie są wiarogodne, że zawierają wiele sprzeczności i szczegółów niedokładnych o salach więzienia Temple. Zbija on także twierdzenia znajdujące się w książce p. de Beauchesne, i robi zarzut Akademji, iż uwieńczyła nagrodą jego dzieło. Obronca utrzymuje nareszcie, że wzięto w jednym ze szpitali paryżkich dzieci głuchonieme i skrofuleczne, i że podstawiono je na miejsce Ludwika XVII, aby ułatwić z Temple ucieczkę księcia, z wiedzą i za zgodą Barrasa.

Akt zejścia następcy tronu francuzkiego podpisany jest tylko przez dozorcę więzienia i przez niejakiego Bigot, który mianuje się przyjacielem zmarłego. Sprawozdanie z sekcji podpisane zostało przez czterech lekarzy, z których dwaj: Dussault i Choppart znali delina, lecz w dokumencie mówią tylko, że widzieli trupa, o którym powiedziano im, że jest synem Capeta; dwaj inni lekarze: Pelletan i Mangin oświadczyli, że poznają dzieci, które niedawno leczyli. Dussault, nawet wyraził nieostrośnie swoją wątpliwość i zaproszony na obiad do konwencionistów, umarł nazajutrz. Choppart zaszedł także nagle ze świata. Inny lekarz, któremu Dussault powierzył swoją tajemnicę, uznał za potrzebne opuścić Francję i przenieść się do Ameryki.

Na tem zakończyło się posiedzenie sądowe. Juljusz Favre ma następnie objaśnić, w jaki sposób delin uciekł z więzienia. (Gaz. Pols.)

* Na ulicach Paryża pojawili się postać publiczni na wielocypedach. Na początek są tylko do dyspozycji giełdy i banków, jako wymagających szybkiego załatwiania (jako to: depezy, kursów), następnie zakres działań tych postaćców ma być rozszerzony.

* Plan gmachu wystawy międzynarodowej w Fairmont-Park w Filadelfji, jest już ostatecznie ułożony podług wzoru gmachu wystawy paryżskiej, z małemi zmianami. Za materiał służyć będzie drzewo i galwanizowane żelazo. Budowa ta chociaż składać się ma z 21 pawilonów oddzielnych, utworzy jeden gmach na 1,664 stóp długości, 705 szerokości i 137 wysokości. (Gaz. Pols.)

* Wzdłuż podkarpackiej części Galicji, znajduje się około 600 przedsiębiorców wydobywających naftę, z których wielu bardzo znaczne włożyło kapitały w ten przemysł. Ci przedsiębiorcy zatrudniają w kopalniach i w dystalarniach 6,000 robotników i 150 urzędników, czyli zawiadowców administracyjnych i technicznych. Ludzie ci produkują rocznie około 16,000,000 garncy nafty, reprezentującej kapitał 5,000,000 złr.

* Gazety londyńskie podają teraz bliższe szczegóły o strasznym nieszczęściu, jakie się wydarzyło 26-go stycznia, na drodze żelaznej, pomiędzy Edyburgiem i Glasgowem. Pociąg nadzwyczajny zetknął się z towarowym, który niedaleko od stacji przeprowadzany był na drugie relsy. Ostatni wagon stał jeszcze na nasypie drogi, kiedy wpadł na niego, mimo dawanych sygnałów, pociąg nadzwyczajny. Pierwszy wagon pasażerski trzeciej klasy zupełnie zdruzgotany został, a następnie doznały silnych uszkodzeń. Czternastu podróżnych i maszynista zostali zabici na miejscu, a z pozostałych 25, miej lub więcej ciężko rannych, niewielu zapewne pozostanie przy życiu.

Redaktor, Mikołaj Berg.

PRZEWODNIK WARSZAWSKI.

Dyrekcja Dróg Żelaznych Warszawsko-Wiedeńskiej i Warszawsko-Bgdogskiej.

Od d. 8 (20) lutego r. b. otwartą zostanie bezpośrednia komunikacja pomiędzy stacjami drogi Koszycko-Oderbergskiej: Cieszyn, Rutka, Koszyce; stacjami drogi Rządowej Węgierskiej: Lesoncz, Erlau (Eger), Hatvan, Stejnbruch (Kobany), Buda-Peszt, Szolnok (transito), a stacjami: Sosnowce, Warszawa, Łódź, Terespol, Brest-Litewski, Mińsk, Smoleńsk, Wiazma, Moskwa, Białystok, Wilno, Kowno, Dynaburg, Ostrów, Psków, Petersburg i Ryga.

Obowiązująca obecnie taryfa dla przewozu wina z Koszyc do Warszawy i Łodzi, z d. 19 Listopada (1 Grudnia) 1872 r., znosi się.

Warszawa d. 2 (14) Lutego 1874 r. 945.

Warszawa
dnia 8 (20) lutego.

Widowiska.

WIELKI TEATR — Dziś, w piątek, opera w 4 aktach (akt 1-zy w dwóch obrazach), *Ballo in Maschera* (Bal maskowy), przez artystów włoskich; abonament zawieszony. — Początek o godzinie 7 i pół. — Jutro, w sobotę, opera *Fausto* (Faust), przez artystów włoskich; abonament zawieszony. — Wczoraj, było osób 988.

TEATR ROZMAITOŚCI. — Dziś, w piątek, komedia w 1 akcie, *Nadzieje*; — krotocichła w 1 akcie, *Marcowy kawaler*; — sielanka dramatyczna ze śpiewkami w 1 akcie, *Zbudziło się w niej serce*. — Początek o godzinie 7 i pół. — Jutro, w sobotę, komedja: *Nadzieje*; 1-y raz, *Przechodzień*.

W SALI RESURSY OBYWATELSKIEJ. — We czwartek, 14 (26) lutego r. b., o godzinie 8-jej wieczorem, da *Koncert Hans von Bülow*, nadworny pianista Najjaśniejszego Cesarza Niemieckiego. — Cena miejsc: krzesła w pierwszym rzędzie rs. 3 k. 5, krzesło w 5-u następnych rzędach rs. 2 kop. 5, krzesła pozostałe rs. 1 kop. 55, miejsce nienumerowane rs. 1 kop. 5. — Osoby

zyczące nabyć wcześniej bilety, zechcą zapisywać się na listę otwartą w księgarniach: pp. Gebethnera i Wolffa i Sennewalda.

GABINET ZOOLOGICZNY (w gmachu uniwersyteckiego warszawskiego).—Otwarty w niedziele bezpłatnie.

WYSTAWA TOWARZYSTWA ZACHĘTY SZTUK PIĘKNYCH.—Otwarta codziennie, od godziny 11-jej rano do godziny 5-jej po południu, w gmachu obok kościoła św. Anny. — Wejście od osoby w dniu powszednim kop. 15; — w niedziele zaś i święta kop. 5.

TIVOLI.—Dzisiaj codziennie, koncert słynnych śpiewaków panien: Rossini i A. Kossari i p. Lebourd, z muzyką P. Stankiewicza. — Początek o godzinie 8-jej wieczorem. — Cena wejścia kop. 30.

Przyjmowanie chorych.

Profesorowie Warszawskiego Uniwersytetu, w prowadzonych przez siebie klinikach, udzielają chorym przychodzącym pomocy lekarskiej bezpłatnie, w następujące dni i godziny:

W chorobach chirurgicznych, codziennie od godziny 12 do 1, w szpitalu S-go Duchy. — Profesor Gierstowski.

W chorobach chirurgicznych, we środy i soboty od godziny 9 do 10, w szpitalu Dzieciątka Jezus. — Profesor Kosinski.

W chorobach wewnętrznych, codziennie od godziny 11 do 12, w szpitalu Świętego Duchy. — Profesor Lambl.

W chorobach wewnętrznych, we środy i piątki od godziny 11 1/2 do 12 1/2, w szpitalu Dzieciątka Jezus. — Profesor Andrejew.

W chorobach wenerycznych i skórnych, nie werycznej natury, we środy i w niedziele od godziny 11 do 12, oraz w cierpieniach gardła werycznej i nie werycznej natury, we wtorki i piątki od 11 do 12, w szpitalu S-go Łazarza. — Profesor Trautvetter.

W chorobach ocznych, codziennie od godziny 1 do 2, w szpitalu S-go Duchy. — Docent Wolfring.

Przyjmowanie chorych przychodzących na poradę bezpłatną

„w szpitalu Dzieciątka Jezus“

(wejście przez drzwi główne od placu Dzieciątka Jezus)

Choroby wewnętrzne: Dr Pogorzelski każdorazowo od godziny 9 do 10 rano.

Choroby zewnętrzne: Dr Orłowski każdorazowo od godz. 10 do 11 rano.

Choroby organów moczowo-płciowych: Dr Orłowski we wtorki, czwartki i soboty od godziny 11 do 11 1/2 rano.

Dr Waszebor w poniedziałki, środy i piątki od godziny 11 do 11 1/2 rano.

Przyjmowanie chorych

„W szpitalu świętego Rocha.“

Codziennie od godziny 9-jej do 10-jej zrana, głównie zaś:

Choroby zewnętrzne — Dr Stankiewicz.

Choroby wewnętrzne — Dr Obrebski.

POCIĄGI NA DROGACH ŻELAZNYCH.

Warszawsko-Petersburska.

Wychodzą (z Pragi):

Pociąg pospieszny o godzinie 10 minut 30 wieczór.

Pociąg pasażerski o godz. 10 min. 30 rano.

Przychodzą (na Pragę) o godz. 6 z rana i o godz. 7 min 5 wieczór.

Warszawsko-Wiedeńska.

Wychodzą z Warszawy:

Pociąg pospieszny (klasa 1 i 2) o godz. 7 min. 20 rano.

Pociąg osobowy (4-ry klasy) o godz. 11 min. 10 rano.

Pociąg osobowo-miejscowy (4-ry klasy) o godz. 6 min. 12 po południu (dochodzi tylko do Petrokowa).

Do Łodzi, wyjeżdża się z Warszawy pociągami: pospiesznym o godzinie 7 min. 20 z rana i osobowym o godz. 11 min. 10 z rana.

Przychodzą do Warszawy:

Pospieszny o godz. 8 min. 22 wieczorem.

Osobowy o godz. 5 min. 26 po południu.

Miejscowy (z Petrokowa) o godz. 10 min. 5 z rana.

Warszawsko-Terespolska.

Wychodzą (z Pragi):

Pociąg osobowy o godz. 11 w nocy.

Pociąg pospieszny o godz. 3 min. 45 po południu.

Przychodzą (na Pragę): o godz. 5 min. 8 z rana i o godz. 1 min. 8 po południu.

Warszawsko-Bydgoska.

Wychodzą z Warszawy:

Pociąg kurierski (klasa 1 i 2) o godz. 3 po południu.

Pociąg osobowy (4-ry klasy) o godz. 6 min. 40 rano.

Pociąg osobowo-miejscowy (4-ry klasy) o godz. 6 min. 12 po południu (tylko do Kutna).

Przychodzą do Warszawy:

Kurierski o godz. 2 min. 15 po południu.

Osobowy o godz. 9 min. 40 wieczorem.

Miejscowy o godz. 10 min. 5 z rana.

W dniu 7 (19) bież. mies. i roku, chorych w 8-miu cywilnych szpitalach: przybyło 47, wyzdrowiało 38, umarło 4, pozostało 1833 (mężczyzn 888, kobiet 945), z nich w szpitalu starozakonnych mężczyzn 189, kobiet 183.

Przyjechali: — Jenerał-adjutant książę Wilgenstein, z Berlina; — jenerał-lejtnant Ulrich, z Brześcia.

Wyjechali: — Jenerał-major Taube, do Brześcia.

KURS GIEŁDY WARSZAWSKIEJ

dnia 8 (20) Lutego 1874 roku.

		Żądano	Płacono.
	W a k s e	Ks.	k. R. k.
Berlin	100 Tal.	2 m.	108 37 1/2, 108 7 1/2
Gdańsk	100 Mk.	8 d.	108 15 107 85
Hamburg	300 B. Mk.	2 m.	— — —
London	1 Ft. Ster.	3 m.	7 29 7 27
Parý	300 Frank.	10 d.	87 30 87 —
Wiedeń	150 Zł. W. A.	2 m.	96 30 —
Petersburg	100 Rsr.	3 d.	97 20 —
Moskwa	—	1 m.	100 — 99 75
Akcje i Obligacje Kolei Żelaznych.			
Akcje Głównego Towarzystwa Rosyjskiego	drog. żelaznych nr. 125		148 75
Obligacje Główn. Tow. Ros. drog. żelaznych	po franków 2,000 za rs. 100		— — —
Akcje drogi żelaznej Warsz.-Wied. za sztukę	Obligacje drogi żelaz. Warsz.-Wied. po 500 fr.		— — —
Obligacje drogi żelaz. Warsz.-Wied. po 100	talarów za sztukę		— — —
Akcje drogi żelaznej Warsz.-Bydg. za rs. 100		69 —	68 —
Akcje drogi żelaznej Warsz.-Teresp. za rs. 100		74 50	73 50
Obligacje drogi żelaz. Warsz.-Terespolskiej		114 —	113 25
Akcje drogi żelaznej fabry. Łódzkiej za rs. 100		101 —	— — —
Akcje banku hand. w Warszawie po 250 rs.		— — —	100 —
Akcje banku hand. War. IV Em. z wpłatą rs. 100		— — —	— — —
Akcje banku handlowego w Łodzi po 100 rs.		— — —	— — —
Akcje banku dyskontowego w Warszawie	za sztukę rs. 250		— — —
Akcje Warsz. Towarz. Ubezpiecz. od ognia za	sztukę z wpłatą rs. 125		— — —
Akcje Towarz. Łazienek i Łazni rs. 500			127 —

Papiery Publiczne (bez wartości kuponów)

Oblig. Skarbu za rs. 100	—	—	—
Obligacje ostateczne 2 1/2% z p. 500 za sztukę	—	—	—
Certyfikaty Banku na Oblig. ostatecz. lit. A	—	—	—
po złp. 300 sztukę	—	—	—
Lit. B. po złp. 300 za sztukę bezprow.	—	—	—
Dowody Komisji Centr. Litk. za rs. 100	—	—	—
Lisy Zastawne III-go Okręgu Serji pier.	—	—	—
weszy za rs. 100	94 30	94 —	—
Lisy Zastawne III-go Okręgu Serji dru.	—	—	—
giej za rs. 100	93 95	93 65	—
Lisy Zastawne nowe 5% z k. 1869	93 65	92 35	—
5% Lisy Zastawne miasta Warszawy	88 35	—	—
— III Serji	87 85	87 50	—
5% Lisy Zastawne miasta Łodzi	—	—	—
Lisy likwidacyjne za rs. 100	79 5	78 75	—
5 pożyczka rosyjska Sigliffa z 1854 za rs. 100	—	—	—
i pożyczka rosyjska Sigliffa z 1855 za rs. 100	—	—	—
Bilety Banku Ces. Ros. z r. 1860 za rs. 100	97 50	96 50	—
Metaliki Litwów za rs. 100	—	—	—
Sierpniowe za rs. 100	—	—	100 50
Rosyjska pożyczka prem. z 1864 rs. 100	165 —	164 50	—
— ditto ostoplowana	—	—	—
— 1866 rs. 100	166 —	—	—
— ditto ostoplowana	—	—	—
5% Lisy Zastawne Rosyjskie	—	—	—

Ceny Targowe.

dnia 7 (19) Lutego 1874 roku

RODZAJ PRODUKTOW	Oczetwert		Korzec od — do	
	Rar. kop.	Rable sr.	kupiecki	
Pszennica 242 funtów smół i ordyn.	13 20	1 80	8 25	
— psztar i dobra	14 8	8 57 1/2	8 80	
— wyborowa	14 8	8 57 1/2	8 80	
Żyto 232	9 60	5 40	6 —	
Jęczmień 2 i 4-ro rędowy	7 20	4 —	4 50	
Owies	5 28	3 15	3 30	
Gryka	7 20	4 35	4 50	
Groch polny	8 40	4 50	5 25	
— cukrowy	10 8	5 60	6 30	
Basola	12 96	8 —	8 10	
Jaryny y. Kartona	—	2 25	2 50	
Siano pud.	—	4 48	4 45	
Stoma	—	27 1/2	30 —	
Dowody: Osił, Koleja i Wisła	—	—	—	
Pszennicy 460, żyta 600, jęczmienia 1000, owsa 300 korcy.	—	—	—	
Cena okowity dnia 7 (19) lutego.	—	—	—	
— wiadro od rs.	—	—	—	
— garniec od rs.	—	—	—	
Hurtowa składowa 67 1/2	—	—	186 —	
Pojedyncza szynkarska	—	—	190 —	
Stosunek garnca do wiadra 100:307 1/4 (G. H.)	—	—	—	

OGŁOSZENIA RZĄDOWE

КАЗЕННЫЯ ОБЪЯВЛЕНИЯ

UWADOMIENIA I PRZYWILEJE ЗАЯВЛЕНИЯ И ПРИВИЛЕГИИ

N. D. 628. Komisja Rządowa

Sprawy Ludowe.

Ogłasza, iż otrzymał w drodze urzędowej dowód zjazdu Boruchy Blumentala, lat 28, liczącego na dniu 30 Lipca (11 Sierpnia) 1873 r. w Badeniu zmarłego, przesłany został wraz z nadesłanymi dowodami Prokuratorowi Królewskiemu przy Trybunale Cywilnym w Warszawie do właściwego w myśl art. 94 K. C. P. postąpienia.

Warszawa d. 19 (31) Stycznia 1874 r.

Naczelnik Wydziału S. Krośnicki.

OTWARCIE SPADKOWE, ОТКРЫТИЕ НАСЛѢДСТВЪ.

N. D. 938. Rejent. Kancelarii Ziemi

w Warszawie.

Po następnym śmierci:
1. Księżdz Jakuba Damiana-Dzierżkowskiego wierzycieli sumy rs. 1800 w Listach Zastawnych Towarzystwa Kredytowego miasta Warszawy i gotowizną tytułem dopłaty różnicy kursu rs. 268 kop. 65 przy akcie wypłaty pożyczki tego Towarzystwa w d. 23 Listopada (5 Grudnia) 1871 r. w Księdze wieczystej Nieruchomości Warszawskiej Nr. 1739 szesnasty, na zaspokojenie wierzycieli sumy rs. 1800 w dziale IV pod Nr. 4 dawnego Wykazu ubezpieczającego do depozytu Banku Polskiego złożonej.

2. Karoliny Ammer spółwierzycielki sumy rs. 3000 na dobrach Jagodnica i Złotna w Okręgu Zgierskim położonych w Dziale IV pod Nr. 2 instabulowanej, do której przysługujące jest ścisnienie w Dziale II pod Nr. 14 zamieszczonego.

3. Liby z Wejtenfeldów Klein współwłaścicielki nieruchomości Warszawskiej Nr. 2221, 2221 B. 2221 C. toczy się postępowanie spadkowe do ukończenia którego wyznaczony jest termin na dzień 13 (30) Maja 1874 r. w Kancelarii hipotecznej podpisanego Rejenta.

Stanisław Jasiński.

N. D. 71. Obrótka Prokuratorji

w Warszawie.

Po Franciszku Smiechowskim w d. 23 Sierpnia (4 Września) 1867 r. w Błoniu bezostanowienia i bezpostanowienia zmarł i pozostawił spadek składający się:

a) z sumy rs. 300 w listach zastawnych z kuponami.

b) z gotowizny za umiarkowane kupony oraz;

c) z kwoty rs. 13 k. 22 1/2 za sprzedane nieruchomości, w Banku Polskim depozytowane.

Stosownie do postanowienia Rady Administracyjnej z d. 30 Sierpnia (11 Lutego) 1842 r. wzywam interesantów aby z prawami iakich do tego spadku mieć mogą zgłosili się przed Trybunał Cywilny w Warszawie w ciągu sześciu miesięcy od daty pierwszego ogłoszenia tego ogłoszenia, po bezskutecznym bowiem upływie tego czasu, uchycony będzie toż Trybunał wniosek o wprowadzenie Skarbu Królestwa w posiadanie powyższego spadku jako bezdziedzicznego.

3 - F. Wajch Obrótka Prokuratorji.

N. D. 72. Po Helenie Krykowskiej na d. 18 (30) Lipca 1867 r. w wsi Wólka gminie

Cyryle pod Warszawą zmarł, pozostawił spadek opisany w inwentarzu przez Rejenta Adama Dzierżkowskiego w d. 5 (17) Sierpnia t. l.

Spadek składający się z nieruchomości ocenionych na rs. 20 k. 39, z gotowizny rs. 21 k. 60 i listów zastawnych w sumie rs. 1725, z których po odciążeniu rs. 450 spieniężonych za rs. 354 kop. 30 na zaspokojenie kosztów pogrzebowych i sądowych, pozostałe listy zastawne rs. 1275 z 2-na kuponami przesłanymi zostały do Banku. Co się tyczy nieruchomości ocenionych w inwentarzu na rs. 20 k. 39, takowe oddane zostały w posiadanie Jana i Marianny Chorzelskich z powodu objawionej przez nich pretensji do masy spadkowej o rs. 83 z tytułu wydatków poniesionych przez nich na leczenie zmarłej w ich mieszkaniu Krykowskiej.

Ponieważ do spadku tego nikt się dotychczas nie zgłaszał, stosownie zatem do art. 14 Postanowienia B. Rady Administracyjnej Królestwa z d. 30 Sierpnia (11 Lutego

1842 r. wzywam niniejszem osoby interesowane, aby w ciągu miesięcy sześciu od daty zamieszczenia tego ogłoszenia tak w Dzienniku Warszawskim jako też w Dzienniku Gubernialnym w Warszawie zgłosili się i takowe udowodnili, po upływie bowiem tego czasu Prokuratorji żądać będzie wprowadzenia skarb w posiadanie rzeczonych spadku jako bezdziedzicznego.

Warszawa d. 21 Sierpnia (2 Wrześ.) 1873 r.

3—3 A. Hirszel Z. Obr. Prokuratorji

N. D. 73. Po Edwardzie Weneckim b. praktykancie Górniczym Zakładów rządowych

Okręgu Zachodniego, zmarłym w d. 29 Września (11 Października) 1870 r. w kolonii Ksawera, powiecie Bondińskiego gubernji Petrowskiej, pozostał spadek składający się z sumy rs. 69 k. 81 w depozycie Banku Polskiego znajdującego się.

Ponieważ do spadku tego nikt dotąd nie zgłosił się, przeto stosownie do Postanowienia B. Rady Administracyjnej Królestwa Polskiego z dnia 30 Sierpnia (11 Lutego) 1842 r. wzywam sukcesorów Edwarda Weneckiego aby w przeciągu sześciu miesięcy prawa swe do spadku tego udowodnili, gdyż po upływie terminu powyższego, wniesione będzie do Trybunału Cywilnego w Kielcach żądanie, nakazania wprowadzenia Skarbu w posiadanie tegoż spadku jako bezdziedzicznego.

Kielce d. 1 (13) Września 1873 r.

Obrótka Prokuratorji W. Zachorowski.

LICYTACJE. — ТОРГИ.

N. D. 947. Magistrat Miasta Warszawy.

Dnia 6 (18) Marca p. b. o godz. 12-jej po południu odbędzie się w Sali Posiedzeń Magistratu licytacja głośna i plus na rozebrań bialki przy rogatkach Zabłockich, oraz stajni drewnianej pod gontem i domku, drewnianego pod blachą żelazną przy rogatkach Powązkowskiej, i nabycie pozostałego po rozebrań wymienionych zabudowań materiału, od szacunku na rs. 10 kop. 67 1/2, obłożonego i do niniejszej licytacji podanego.

Majster przeto zamierza umieścić się o takowe przedsięwzięcie zgłoszą się w czasie i miejscu wyżej oznaczonym, wraz z kwitem kasy Głównej Ekonomicznej Miasta Warszawy na złożone w tajne kasy yadium w ilości rs. 10 i na koszt ogłoszenia rs. 10 które nie utrzymują się przy licytacji natychmiast zwrócone będą.

Blizsze warunki dotyczące w mowie będącej licytacji, są do przejrzenia w Wydziale Administracyjnym, Magistratu każdorazowo, wyjąwszy dni świątecznych.

Warszawa d. 7 (19) Lutego 1874 r.

3—3 H. Wajch Obrótka Prokuratorji.

N. D. 669. Zarząd Wód Mineralnych

w Ciechocinku.

Podaje do publicznej wiadomości, że w Biórze Zarządu Wód Mineralnych w Ciechocinku, odbywać się będą licytacje i minus przez opiewane deklaracje na dostawę w r. b. na potrzeby Warszawy Soli i Łazienek następujących materiałów:

1. W dniu 6 (18) Marca p. b. o godzinie 11 z rana na dostawę 125 sażeni kub. ruskich, drzewa opałowego, sosnowego; cena do licytacji podaje się na rs. 17 kop. 40 za sażeń; yadium wymagane jest rubli 200.

2. W dniu 3 (20) Marca p. b. o godzinie 11 z rana, na dostawę 316 1/2 sażeni kub. torfu; cena do licytacji ustanawia się na rs. 12 z sażeń; yadium wymagane jest rs. 375.

Deklaracje i na niniejszą licytację przyjmowane będą, w dniu licytacji od godziny 11 z rana.

Blizsze warunki dotyczące tych dostaw, przejrane być mogą każdorazowo wyjąwszy dni świątecznych w Biórze Komitetu Głównego w Warszawie, przy ulicy Ciepłej pod Nr. 8 i w Biórze Zarządu Wód Mineralnych w Ciechocinku.

Ciechocinek d. 14 (26) Sierpnia 1874 r.

Przes Zarządu, Rzeczywisty Radca Stanu

A. Ziemiński.

3—3 Członkowie: Ignatowski, Mierecki.

N. D. 782. Komora Celną Główną.

Niniejszem podaje do wiadomości publicznej, że w dniu 4 przyszłego Marca, o godzinie 12 w południe odbędzie się w jej biurze publiczna licytacja, a po ukończeniu takowej przetarg, na pobudowanie drewnianych zabu-

dowań dla Komory w Raczkach (gubernji Suwałskiej) a mianowicie:

a) Jednopiętrowego domu dla biura Komory Celnej i pomieszczenia Zarządzającego Komorą.

b) Takiegoż domu na pomieszczenie dla pomocnika Zarządzającego i urzędnika Kancelaryjnego.

c) Zabudowania na pakhaus i dla służby, w ogóle za cenę 11,414 rs.

Licytacja odbywać się będzie głośna, konkurencji zaś nie miejscowi mogą pocztą nadać deklaracje, opiewające na sumę, pod warunkiem do licytacji naznaczonej.

Konkurencyjczych brać udział w licytacji, mogą przegladając kosztorysy, rysunki oraz warunki licytacyjne codziennie oprócz dni świątecznych i galowych, w biurze Komory Celnej w Grajewie.